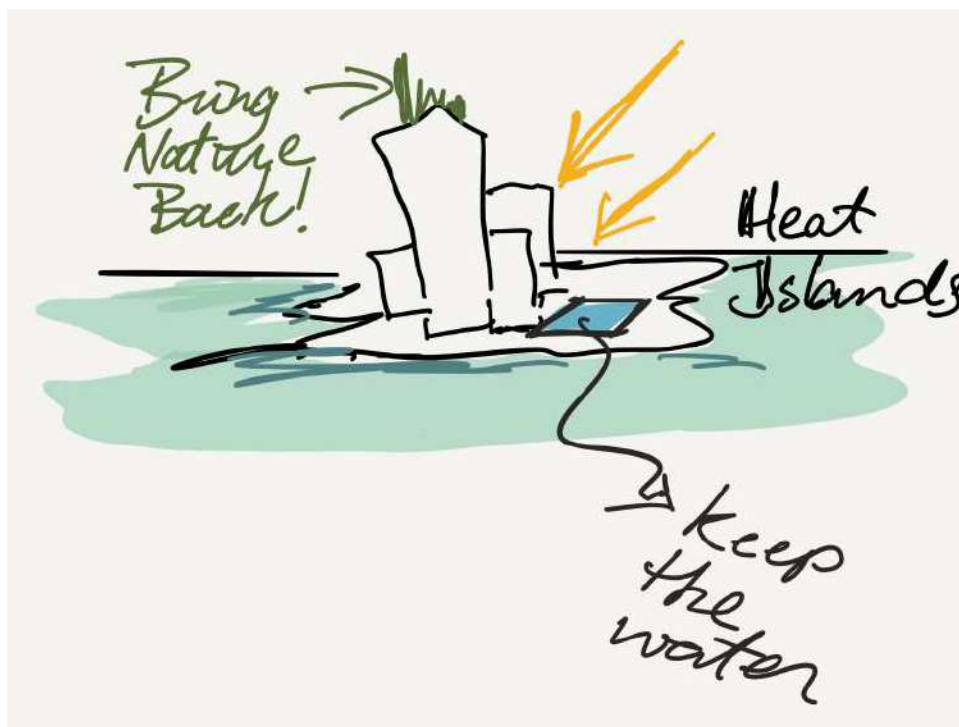

KIN Expert consultatie

In aanloop naar IPCC's *Special Report on
Climate Change and Cities*

6 maart 2024, Amsterdam

Alle illustraties zijn gemaakt door Thijs Balder

Bij de KIN Expert consultatie was ons belangrijkste doel om de Nederlandse IPCC-kandidaten input te geven voor de IPCC scoping missie voor het *Special Report on Climate Change and Cities*. Maar de dag bracht zoveel meer dan dat! Lees hieronder een samenvatting van het evenement, de belangrijkste inzichten en krijg een indruk van de sfeer van de dag.

1.1 Introductie

Het stedelijk klimaatbeleid is van enorm belang bij het aanpakken van de klimaatcrisis. Meer dan de helft van de wereldbevolking woont nu in een stedelijk gebied, en dit percentage zal waarschijnlijk verder toenemen. Als gevolg hiervan hebben steden niet alleen een grote invloed op het klimaat, ze zijn ook enorm kwetsbaar voor de effecten van klimaatverandering. Daarom werkt het IPCC, onder leiding van Werkgroep 2 (Impact, adaptatie en kwetsbaarheid), de komende jaren aan een speciaal rapport over klimaatverandering en steden. In april 2024 zal Werkgroep 2 van het IPCC (Impact, Adaptatie en Kwetsbaarheid) een verkennende sessie organiseren voor een speciaal rapport over dit thema. Tijdens deze verkennende sessie zullen de brede contouren van het rapport worden vastgesteld.

In aanloop naar dit evenement organiseerde het Klimaatonderzoeks Initiatief Nederland (KIN) op 6 maart in Amsterdam een expertconsultatie over hetzelfde thema om input te leveren vanuit een breed publiek. De input werd meegegeven aan de Nederlandse deelnemers aan de verkennende sessie: Heleen de Coninck (hoogleraar systeemtransities, innovatie en klimaatverandering aan zowel de Technische Universiteit Eindhoven als de Radboud Universiteit), vertegenwoordigd tijdens de bijeenkomst door Kiane de Kleijne en Izidine Pinto), en Anne-Marie Hitipeuw (senior beleidsadviseur kennis voor klimaatadaptatie bij het Nederlandse Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat). Het is de missie van het KIN om het brede scala aan expertise bij elkaar te brengen en de dialoog met elkaar aan te gaan over de veelzijdige uitdagingen voor een snelle overgang naar een klimaatbestendige samenleving.

Van de ongeveer honderd deelnemers waren ongeveer 40 procent onderzoekers, 30 procent beleidsmakers en ambtenaren, en 30 procent afkomstig van een NGO of de private sector. Ze deelden hun ervaringen met de eerdere IPCC-rapporten en bespraken hoe de toekomstige rapporten een directe positieve impact kunnen hebben op hun werk.

1.2 Een situatieschets

De expertconsultatie begon met een lezing door Andy van den Dobbelsteen (hoogleraar Klimaatontwerp & Duurzaamheid aan de Technische Universiteit Delft) over het creëren van leefbare, veerkrachtige en regeneratieve steden. Dit werd gevolgd door een kort interview met Sascha Stolp (Directeur Innovatie voor het Future Proof Assets Programma van de Gemeente Amsterdam) en Edith Camerik (Strategisch Adviseur Klimaatadaptatie voor de Gemeente Zwolle), die het belang benadrukten van het vergroten van klimaatgeletterdheid, de noodzaak voor wetenschappers en beleidsmakers om dezelfde taal te spreken en informatie over te brengen in de lokale omgangstaal om inzichten te vertalen naar een breder publiek. Leo Meyer gaf achtergrondinformatie over hoe het proces van het schrijven van een IPCC-rapport werkt, en stelde een manier voor om meer (niet-academische) inzichten om te zetten in IPCC-beoordeelbare literatuur: door het organiseren van door het IPCC ondersteunde conferenties en het publiceren van de conferentieverlagen.

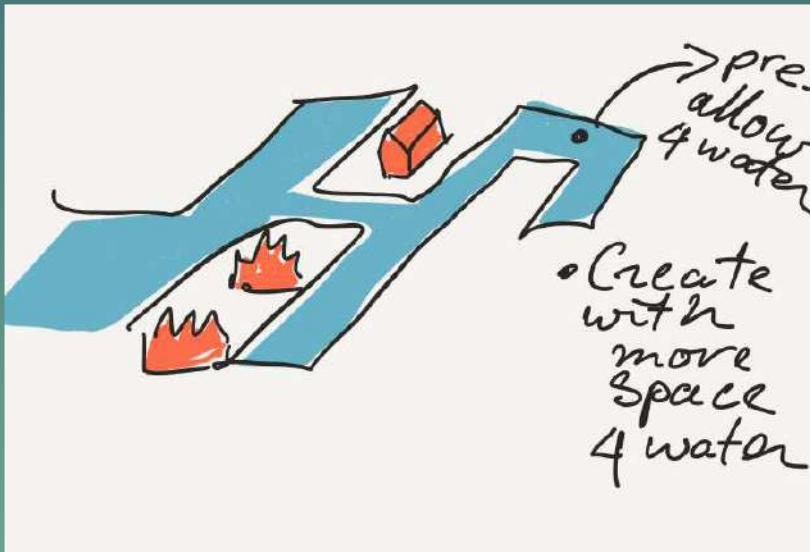

1.3 In gesprek over het IPCC

Toen was het tijd om in te gaan op de input en vragen vanuit de zaal, onder leiding van de facilitator Esther van Rijswijk. Ze begon door het publiek te vragen: Hoe kan het IPCC-rapport hen helpen in hun dagelijkse werk naar een duurzame stedelijke toekomst? Met welke dilemma's worden ze geconfronteerd, en welk(e) onderzoek en kennis zoeken ze om effectief klimaatbeleid en actie te realiseren? Welke vorm/structuur van rapportage zouden ze nuttig vinden voor hun werk? En hoe kunnen deze zaken worden aangepakt in het IPCC-rapport? Een samenvatting van de resultaten van deze vragen is te vinden in de onderstaande box.

Wat houdt je bezig in je dagelijkse werk en/of leven dat je heeft gemotiveerd om deel te nemen aan deze expertconsultatie?

- Allereerst: milieurisico's voor steden. Water- en droogtemanagement was het overheersende antwoord binnen deze categorie, gevolgd door hitte en hitte stress.
- Andere deelnemers noemden energieopslag en stedelijke biodiversiteit. Ze benadrukten dat ze bezig waren met het monitoren van veranderingen en de impact van klimaatbeleid, en zochten naar effectieve kaders en maatstaven voor het beoordelen van de interacties tussen mitigatie, adaptie en duurzame ontwikkelingsdoelen.
- De meeste andere antwoorden waren gerelateerd aan beleidsvorming, communicatie en gedragsvraagstukken. Dit waren terugkerende thema's.

Op welke manier zijn de rapporten nuttig voor jou?

- Een veelvoorkomend antwoord belichtte het gebruik van de IPCC-rapporten om het bewustzijn te vergroten en de urgentie van de klimaatcrisis te ondersteunen.
- Een ander groot deel van de antwoorden was gericht op het gebruik van de IPCC-rapporten in klimaatcommunicatie, om sceptici, belanghebbenden of collega's te overtuigen.
- Een andere groep respondenten gebruikt het IPCC-rapport als samenvatting of brede overzicht van het beschikbare onderzoek. Ze raadplegen de rapporten voor advies.

- Sommigen geven ook aan dat ze het IPCC-rapport gebruiken bij het opstellen van lokaal beleid. Dit omvat in de eerste plaats het gebruik ervan bij het stellen van prioriteiten en het helpen 'verklaren waarom (en waar) acties nodig zijn' of 'in de juiste richting denken'. Een andere toepassing is het vaststellen van benchmarks waar stedelijke beleidsmakers naar kunnen streven.

Heb je voorbeelden van IPCC-gerelateerde producten die nuttig voor je waren?

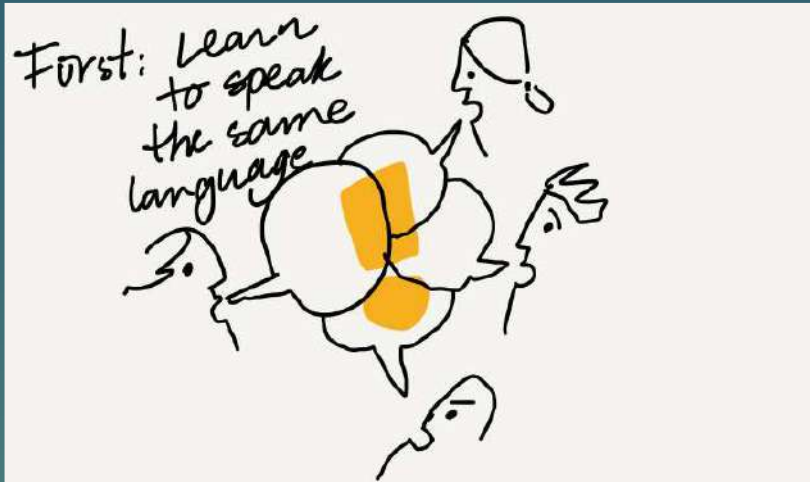
- Een handvol respondenten gaf aan dat zowel het recente AR6 Synthese Rapport als het 1,5 graden rapport uit 2018 nuttig waren. Een sterk terugkerend element was het nut van samenvattingen, visualisaties en grafieken
- Veel respondenten konden geen specifiek IPCC-product noemen dat hen van dienst was geweest.
- Sommigen geven aan dat inspanningen om IPCC-inzichten te vertalen naar een meer lokale context over het algemeen nuttiger voor hen waren.

Hoe zou het IPCC-rapport op een nog nuttiger manier kunnen worden gepresenteerd?

- De meeste deelnemers geven aan dat zij zouden profiteren van het presenteren van de informatie in het rapport met duidelijke visualisaties.
- Verschillende deelnemers geven de voorkeur aan een kort en beknopt rapport dat praktisch en oplossingsgericht is.
- De algemene indruk is dat de deelnemers op zoek zijn naar presentatievormen die toegankelijker zijn: zowel voor het verwerven van kennis, maar ook voor het overbrengen van inzichten aan andere belanghebbenden en het betrekken van meer mensen.
- Er is ook een oproep voor meer praktijkgerichte rapportage. Er wordt voorgesteld om specifiek de problemen aan te pakken in termen van keuzes en dilemma's waar beleidsmakers voor staan.

1.4 Advies van deelnemers

Over het algemeen vonden de deelnemers dat het rapport duidelijke beleidsbenchmarks moet bieden, evenals een kader (en andere formaten of genres) voor het vertalen van de belangrijkste bevindingen naar lokale contexten (met behulp van stadsclassificaties), en een maatstaf die beleidsmakers kan helpen bij het prioriteren van kwesties. Ze gaven ook aan dat ze het beste geholpen worden door goede en duidelijke visuele representaties van de bevindingen (meer dan een lang rapport), omdat deze hen ook helpen om informatie over te brengen naar andere belangrijke stakeholders. De deelnemers gaven ook aan dat vragen over sociale rechtvaardigheid en ongelijkheid, en onderzoek naar collectief gedrag meer geïntegreerd moeten worden in het rapport. Steden zijn immers zowel een verzameling van mensen als een fysieke locatie. Een samenvatting van de resultaten van deze vragen is te vinden in de onderstaande box.

Wat wil je overbrengen aan de deelnemers van de verkennende missie?

- Veel van de suggesties richten zich op het gebied van sociaal beleid. In lijn met de soorten obstakels waar lokale beleidsmakers mee te maken hebben, zoeken ze niet alleen naar meer gedetailleerde wetenschappelijke informatie over gevaren en welke soorten maatregelen kunnen worden geïmplementeerd om de impact van deze gevaren te verzachten, maar ook naar onderzoek over hoe deze maatregelen binnen hun lokale context kunnen worden geïmplementeerd en hoe ervoor kan worden gezorgd dat er brede maatschappelijke steun is.
- Het vergroten van klimaatgeletterdheid draagt bij aan het creëren van een omgeving waarin burgers kunnen deelnemen aan politieke discussies over klimaatbeleid, waardoor een meer rechtvaardige en rechtvaardige transitie mogelijk wordt. Het vormt een voorwaarde voor effectief lokaal klimaatbeleid, omdat het lokale beleidsmakers helpt om de noodzaak en impact van specifieke beleidsmaatregelen beter uit te leggen aan hun achterban. Op dit moment ontbreekt een wetenschappelijk overzicht van het beschikbare onderzoek naar het bevorderen van klimaatgeletterdheid en lokale actie.
- Andere suggesties voor het structureren van het rapport waren om te focussen op de onderlinge verbanden tussen verschillende gevaren, of tussen aanpassings- en mitigatiemaatregelen om te helpen bij het prioriteren. Er werd voorgesteld om scenario's per acteur te ontwikkelen.
- Een laatste conclusie is dat veel deelnemers benadrukten dat er een breder scala aan kennis en informatie moet worden opgenomen in de basis van het rapport, zoals 'lokale praktijken & ervaringen, praktijkgericht onderzoek, beleidsinnovatie, burgerwetenschap en inheemse kennis'.

1.5 Uitwisseling van de deelnemers: expertconsultaties ter plaatse

De dag draaide niet alleen om het IPCC en het komende rapport, maar ook om het gebruik van de kostbare expertise die aanwezig was om advies te geven en vragen te stellen over onderwerpen en kwesties die de deelnemers op dit moment bezighouden. Er werd geadviseerd over een breed scala aan onderwerpen, waarbij deelnemers bruikbare input kregen voor hun dagelijkse werkzaamheden. Beleidsadviseurs waren bijvoorbeeld geïnteresseerd in hoe ze hun bestuur kunnen motiveren om meer ruimte en waarde te geven aan klimaatplannen. Wetenschappers zochten advies over hoe ze inzichten van onderzoek naar volksgezondheid beter kunnen communiceren naar gemeenten om beleid te worden. Een andere adviesessie draaide om het thema: Wat nu? Hoe kunnen we ons voorbereiden op de 'maanden na' een klimaatgerelateerde catastrofale gebeurtenis zoals overstromingen en hittegolven?

1.6 Terugkijken

Op basis van het ontvangen feedback vonden de deelnemers het zeer inspirerend en de moeite waard om hun inzichten te delen met de kandidaten van de IPCC-verkennende sessie en met de andere deelnemers. Velen gaven ook aan dat ze betrokken wilden zijn bij één of meer vervolggatheringen, bijvoorbeeld om later input te leveren over hoe de resultaten van het IPCC-rapport over klimaatverandering en steden het beste kunnen worden vertaald naar een Nederlandse context.

“[...] Rapporten leiden tot verhalen, verhalen tot acties, acties tot gewoonten, gewoonten tot waarden en waarden tot een nieuwe realiteit.” - Uittreksel uit de slottoespraak van Bart van der Hurk, mede geproduceerd met Aniek Nuyens

De KIN Expert consultatie benadrukte het belang van gesprekken tussen onderzoek, zoals vertegenwoordigd door het IPCC, en praktijk. Immers, onderzoek naar klimaatverandering kan klimaatactie versterken en sturen, maar alleen als onderzoek en praktijk weten hoe ze de taalkloof kunnen overbruggen. De slottoespraak van Bart van der Hurk was een prachtige verbeelding van deze zoektocht. We hopen dat dit evenement een waardevolle bijdrage was aan het gesprek over klimaatonderzoek en actie in steden te stimuleren. We bedanken alle deelnemers, sprekers, etc. voor de vruchtbare discussies en nieuwe verbindingen die zijn gelegd.

"Opnieuw een fantastisch evenement!"

"Ik wist niet wat ik kon verwachten, maar het was geweldig om in contact te komen met zoveel verschillende mensen en meer te leren over het IPCC."

"Ik ga met een veel beter begrip van het Nederlandse klimaatlandschap mee naar huis."

"Veel nieuwe contacten en goede discussies over de vele kwesties met betrekking tot de implementatie van adaptatie."

"Ik voel me vereerd dat ik heb kunnen deelnemen, bedankt :)"

"Ik heb veel nieuwe mensen leren kennen met wie ik graag verbonden blijf voor mijn werk, en ik heb een goed gevoel over de input die we samen hebben kunnen leveren."

Wil je meer weten?

- Lees meer over IPCC's werkgroep 2: [Working Group II — IPCC](#)
- Lees de samenvatting voor beleidsmakers van het IPCC: [Summary for Policymakers | Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability](#)
- Lees de slottoespraak van Bart van den Hurk: [Speech-NL-PreScoping-6Mar2024.pdf](#)
- Neem contact op met IPCC: [Focal Points Portal — IPCC](#)
- Neem contact op met KIN: contact@hetkin.nl
- Presentaties van Andy van den Dobbelsteen en Leo Meyer kunnen op verzoek worden gedeeld. Stuur hiervoor een e-mail naar: contact@hetkin.nl.